

INŠTRUKCIA K URČENIU PODNIKU V ŤAŽKOSTIACH

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky
Sprostredkovateľský orgán pre Program Slovensko
verzia 1.0 september 2023

1. OBSAH	
1. OBSAH	2
2. ÚVOD.....	3
3. CIELE VYDANIA INŠTRUKCIE	3
4. ŠTRUKTÚRA INŠTRUKCIE - PRÁCA S DOKUMENTOM.....	3
5. ANALÝZA LEGÁLNEJ DEFINÍCIE PODNIKU V ŤAŽKOSTIACH	4
5.1. ZDROJE LEGÁLNEJ DEFINÍCIE	CHYBA! ZÁLOŽKA NIE JE DEFINOVANÁ.
5.2. LEGÁLNA DEFINÍCIA PODĽA USMERNENIA	CHYBA! ZÁLOŽKA NIE JE DEFINOVANÁ.
5.3. LEGÁLNA DEFINÍCIA PODĽA NARIADENIA	CHYBA! ZÁLOŽKA NIE JE DEFINOVANÁ.
5.4. ROZDIELNE PODMIENKY DEFINÍCIÍ:	CHYBA! ZÁLOŽKA NIE JE DEFINOVANÁ.
5.5. UPLATŇOVANÁ LEGÁLNA DEFINÍCIA PODNIKU V ŤAŽKOSTIACH	CHYBA! ZÁLOŽKA NIE JE DEFINOVANÁ.
5.6. ROZSAH UPLATNITELNOSTI DEFINÍCIE PODNIKU V ŤAŽKOSTIACH	CHYBA! ZÁLOŽKA NIE JE DEFINOVANÁ.
6. EKONOMICKÁ INTERPRETÁCIA PODMIENOK PODNIKU V ŤAŽKOSTIACH.....	5
7. ZDROJ INFORMÁCIÍ PRE POSÚDENIE PODNIKU V ŤAŽKOSTIACH	8
8. VÝNIMKY Z APLIKÁCIE NIEKTORÝCH ZNAKOV PODNIKU V ŤAŽKOSTIACH	12
9. HODNOTENIE SKUPINY PODNIKOV	12
9.1. SKUPINA PODNIKOV SO SPOLOČNÝM ZDROJOM KONTROLY	12
9.2. HODNOTENIE ZNAKOV PODNIKU V ŤAŽKOSTIACH NA ÚROVNI SKUPINY.....	12
10. ŠPECIFICKÉ PRÍPADY - DOSTUPNOSŤ ÚDAJOV	13
11. ZJEDNODUŠENIA.....	14
12. ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA	14
13. PRÍLOHY.....	15
PRÍLOHA Č. 1 – TEST PODNIKU V ŤAŽKOSTIACH (MS EXCEL).....	15
PRÍLOHA Č. 2 – POKYNY K VYPLNENIU TESTU PODNIKU V ŤAŽKOSTIACH	15

2. ÚVOD

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky ako sprostredkovateľský orgán pre Program Slovensko (ďalej len „PSK“) je poskytovateľom príspevku v rámci tohto operačného programu.

V zmysle čl. 7 ods.1 pís. d) Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 2021/1058 o Európskom fonde regionálneho rozvoja a Kohéznom fonde (ďalej len „Nariadenie ERDF a KF“), Európsky fond regionálneho rozvoja (ďalej len „ERDF“) a Kohézny fond (ďalej len „KF“) nepodporuje podnik v ťažkostiach podľa vymedzenia v článku 2 bode 18 nariadenia (EÚ) č. 651/2014, pokiaľ nie je oprávnený v rámci pomoci *de minimis* alebo pravidiel týkajúcich sa dočasnej štátnej pomoci zavedených na riešenie mimoriadnych okolností.

Pri poskytovaní príspevku z PSK je nevyhnutné preskúmať, či žiadateľ ako podnik napĺňa definíciu podniku v ťažkostiach.

3. CIELE VYDANIA INŠTRUKCIE

Prvým cieľom vydania tejto inštrukcie je zo strany poskytovateľa poskytnúť potenciálnemu žiadateľovi kompletné informácie o legálnej definícii podniku v ťažkostiach, jej právnej a ekonomicko-účtovnej interpretácii vrátane informácií o tom kedy, ako a na základe akých údajov sa posudzuje, či je podnik v ťažkostiach.

Druhým cieľom vydania tejto inštrukcie je poskytnúť žiadateľovi praktický nástroj, tzv. - „Test podniku v ťažkostiach“ pre jednoduché a rýchle posúdenie stavu podniku žiadajúceho príspevok v zmysle definície podniku v ťažkostiach, ktoré plne rešpektuje spôsob hodnotenia podniku v ťažkostiach predstavený v prvom ciele.

Napriek skutočnosti, že druhý cieľ nadväzuje na prvý, je samotná štruktúra inštrukcie navrhnutá tak, aby bol žiadateľ schopný správne použiť „Test podniku v ťažkostiach“ pre jednoduché a rýchle posúdenie stavu podniku bez toho, aby podrobne poznal problematiku podniku v ťažkostiach.

4. ŠTRUKTÚRA INŠTRUKCIE - PRÁCA S DOKUMENTOM

Inštrukcia k určeniu podniku v ťažkostiach pozostáva zo samotného dokumentu a dvoch príloh.

Prvému cieľu sa venuje samotný dokument.

Nasledujúce časti (kapitoly) tohto dokumentu slúžia na objasnenie spôsobu vyhodnocovania podmienok podniku v ťažkostiach.

Druhému cieľu sa venuje príloha č. 1 a príloha č. 2.

Žiadateľ postupuje pri identifikácii skutočností, či spĺňa alebo nespĺňa znaky podniku v ťažkostiach tak, že vyplní prílohu č. 1 inštrukcie – „Test podniku v ťažkostiach“. Príloha 1 je vypracovaná vo formáte MS Excel, pričom zohľadňuje všetky aspekty hodnotenia podniku v ťažkostiach. Na základe vložených údajov potenciálneho žiadateľa určí „Test podniku v ťažkostiach“, či je alebo nie je žiadateľ podnikom v ťažkostiach.

Žiadateľ vyplní príslušné polia prílohy č. 1 na základe návodu uvedeného v prílohe 2 inštrukcie „Pokyny k vyplneniu testu podniku v ťažkostiach“.

Test podniku v ťažkostiach predkladá žiadateľ ako povinnú prílohu žiadosti o poskytnutie nenávratného finančného príspevku (ak je to podľa podmienok výzvy pre konkrétnu výzvu relevantné).

5. DEFINÍCIA PODNIKU V ŤAŽKOSTIACH

Cieľom článku 7 ods. 1 písm. d) Nariadenia o ERDF a KF je zabrániť situácii, aby by bol príspevok poskytnutý podniku, ktorý je na pokraji bankrotu (t.j. spĺňa znaky podniku v ťažkostiach).

Podmienka uplatnenia definície podniku v ťažkostiach sa vzťahuje na pojem „podnik“.

Za podnik sa považuje každá entita s právnou subjektivitou, ktorá vykonáva hospodársku (ekonomickú) činnosť, t.j. ak poskytuje tovary a/alebo služby na trhu za odplatu.

Podmienky podniku v ťažkostiach je potrebné posúdiť, vtedy, ak sa príspevok poskytuje na podporu tejto hospodárskej činnosti podniku.

Definícia podniku v ťažkostiach sa teda aplikuje v každom prípade, ak:

- a) je príjemcom príspevku subjekt, ktorý je podnikom **a zároveň**
- b) príspevok sa poskytuje na podporu hospodárskej činnosti tohto podniku

Skutočnosť, či takýto podnik dosahuje alebo nedosahuje zisk (najmä ak sú subjekty založené za iným účelom než dosahovanie zisku – napr. subjekty verejného sektora) je na účely aplikácie ustanovení určujúceho podnik v ťažkostiach irelevantná, t.j. aj takéto osobitné kategórie podnikov, ktoré nie sú založené za účelom dosahovania zisku, podliehajú posúdeniu znakov podniku v ťažkostiach, ak vykonávajú hospodársku (ekonomickú) činnosť a príspevok získavajú na podporu tejto hospodárskej činnosti.

Definícia podniku v ťažkostiach vychádza z Nariadenia (EÚ) č. 651/2014 zo 17. júna 2014 o vyhlásení určitých kategórií pomoci za zlučiteľné s vnútorným trhom podľa článkov 107 a 108 zmluvy (ďalej len „Nariadenie 651“). Podnik v ťažkostiach je definovaný v čl. 2 ods. 18 Nariadenia 651.

V zmysle čl. 2 ods. 18 Nariadenia 651 platí:

podnik v ťažkostiach je podnik, v súvislosti s ktorým sa vyskytne aspoň jedna z týchto okolností:

- a) *V prípade spoločnosti s ručením obmedzeným (inej ako MSP, ktorý existuje menej ako tri roky, alebo, na účely oprávnenosti na pomoc vo forme rizikového financovania, MSP, ktorý spĺňa podmienku uvedenú v článku 21 ods. 3 písm. b) a požiadavku rizikových finančných investícií v nadväznosti na hĺbkovú analýzu vykonanú vybraným finančným sprostredkovateľom), ak v dôsledku akumulovaných strát došlo k zániku viac ako polovice jej upísaného základného imania. Ide o prípad, keď odpočet akumulovaných strát od rezerv (a všetkých ostatných prvkov, ktoré sa vo všeobecnosti považujú za súčasť vlastných zdrojov spoločnosti) má za následok negatívnu kumulovanú sumu, ktorá presahuje polovicu upísaného základného imania. Na účely tohto ustanovenia „spoločnosť s ručením obmedzeným“ znamená najmä tie druhy spoločností, ktoré sú uvedené v prílohe I k smernici 2013/34/EÚ, a „základné imanie“ zahŕňa, ak je to vhodné, akékoľvek emisné ážio.*
- b) *V prípade spoločnosti, v ktorej aspoň niektorí spoločníci majú neobmedzené ručenie za dlh spoločnosti (inej ako MSP, ktorý existuje menej ako tri roky, alebo, na účely oprávnenosti na pomoc vo forme rizikového financovania, MSP, ktorý spĺňa podmienku z článku 21 ods. 3 písm. b) a požiadavky rizikových finančných investícií v nadväznosti na hĺbkovú analýzu vykonanú vybraným finančným sprostredkovateľom), ak v dôsledku akumulovaných strát došlo k zániku viac ako polovice jej imania, ako je zaznamenané v účtovnej závierke spoločnosti. Na účely tohto ustanovenia „spoločnosť, v ktorej aspoň niektorí spoločníci majú neobmedzené ručenie za dlh spoločnosti“ znamená najmä tie druhy spoločností, ktoré sú uvedené v prílohe II k smernici 2013/34/EÚ.*
- c) *Keď je podnik predmetom kolektívneho konkurzného konania alebo spĺňa kritériá domácich právnych predpisov na to, aby sa stal predmetom kolektívneho konkurzného konania na žiadosť svojich veriteľov.*

- d) *Keď podnik dostal pomoc na záchranu a ešte neuhradil úver alebo nevypovedal záruku, alebo ak dostal pomoc na reštrukturalizáciu a stále podlieha reštrukturalizačnému plánu.*
- e) *V prípade podniku, ktorý nie je MSP, keď za posledné dva roky:*
- 1. účtovný pomer dlhu podniku k vlastnému kapitálu je vyšší než 7,5 a*
 - 2. pomer EBITDA podniku k úrokovému krytiu je nižší ako 1,0*

Výnimka pre MSP na účely oprávnenosti na pomoc vo forme rizikového financovania

V rámci výziev bude poskytovateľ poskytovať žiadateľom príspevok formou grantu (t.j. nie formou rizikového financovania). Vzhľadom na uvedené je aplikácia tejto výnimky pre tieto prípady irelevantná.

Výnimka z povinnej aplikácie podmienky podniku v ťažkostiach

Odchylné od uvedeného podľa čl. 7 ods. 1 písm. d) Nariadenia o ERDF a KF platí, že na pomoc poskytovanú v rámci fondu ERDF a KF v režime pomoci de minimis alebo pravidiel týkajúcich sa dočasnej štátnej pomoci zavedených na riešenie mimoriadnych okolností sa podniky nebudú považovať za podniky v ťažkostiach. Z tohto dôvodu nebudú v týchto prípadoch ani posudzované znaky podniku v ťažkostiach.

Podmienku zákazu poskytnutia príspevku podniku, ktorý je v ťažkostiach, stanoví výzva vtedy a pre tie aktivity, kde je to relevantné.

6. EKONOMICKÁ INTERPRETÁCIA PODMIENOK PODNIKU V ŤAŽKOSTIACH

Posúdenie podmienok podľa písm. a) kapitoly 5

Podmienka stanovuje, že sa má posúdiť, či v referenčnom účtovnom období došlo k takým akumulovaným stratám, ktoré by spôsobili stratu viac než ½ hodnoty základného imania.

Podniky zahrňované pod písm. a) z hľadiska právnej formy predstavujú:

- spoločnosť s ručením obmedzeným,
- akciová spoločnosť,
- jednoduchá spoločnosť na akcie,
- štátny podnik,
- družstvo,

Všetky tieto podniky účtujú v systéme podvojného účtovníctva.

Ekonomická interpretácia a praktická aplikácia podmienky vychádza zo skutočnosti, že hodnota vlastného imania podniku v sebe odráža hospodárenie podniku a teda v sebe zahŕňa aj prípadnú akumulovanú stratu podniku.

Vlastné imanie počítané v účtovných závierkach podvojného účtovníctva v sebe zahŕňa všetky plusové aj mínusové položky ako základné imanie, ostatné kapitálové fondy, vytvorené základné imanie, rezervné fondy tvorené zo ziskov, kladné hospodárske výsledky, nerozdelený zisk minulých rokov, záporné hospodárske výsledky, neuhradená strata minulých rokov a ďalšie (pre viac informácií o skladbe položiek vlastného imania viď Súvahu).

Z uvedeného dôvodu je tak súčasťou hodnoty vlastného imania vykazovaného v účtovných závierkach podniku aj akumulovaná strata, ktorá sa dosiahla v bežnom účtovnom období, resp. v minulých účtovných obdobiach ako aj hodnota základného imania.

Z uvedeného dôvodu sa preto interpretuje podmienka podľa písm. a) tak, že ak hodnota vlastného imania (obsahujúca napočítané všetky pozitívne aj negatívne položky, ktoré sa do výpočtu vlastného imania započítavajú) bude nižšia než polovica hodnoty základného imania, došlo hospodárením podniku k takým akumulovaným stratám, ktoré spôsobili, že došlo k strate, resp. prekryvu $\frac{1}{2}$ základného imania podniku.

V tomto prípade dochádza k posúdeniu výšky vlastného imania spoločnosti a následne jeho porovnaniu k hodnote základného imania a to za referenčné účtovné obdobie, ktoré je vymedzené v podmienkach výzvy.

Ak, vlastné imanie < $\frac{1}{2}$ základného imania → ide o podnik v ťažkostiach

Uvedená podmienka sa posudzuje len za jedno účtovné referenčné obdobie (bežné účtovné obdobie).

Posúdenie podmienok podľa písm. b) kapitoly 5

Podmienka stanovuje, že sa má posúdiť, či v referenčnom účtovnom období došlo k takým akumulovaným stratám, ktoré by spôsobili stratu viac než $\frac{1}{2}$ hodnoty vlastného imania. Na rozdiel od definície uvedenej v písm. a) nedochádza k porovnaniu hodnoty vlastného imania s hodnotou základného imania a preto aj spôsob vyhodnotenia bude mierne odlišný.

Podniky zahrňované pod písm. b) z hľadiska právnej formy predstavujú:

- komanditnú spoločnosť,
- verejnú obchodnú spoločnosť,
- fyzickú osobu:
 - zapísanú v obchodnom registri
 - nezapísanú v obchodnom registri

Osobitnou kategóriou podnikov sú podniky verejného a tretieho sektora.

Medzi osobitné kategórie podnikov patrí:

- obec, mesto, vyšší územný celok,
- rozpočtová organizácia (štátna, alebo v zriaďovateľskej pôsobnosti obce, resp. VÚC),
- príspevková organizácia (štátna, alebo v zriaďovateľskej pôsobnosti obce, resp. VÚC),
- organizácie, ktorých nezisková činnosť vyplýva z osobitného predpisu, na základe ktorého vznikli, medzi ktoré patria najmä:
 - občianske združenia,¹⁾
 - záujmové združenia právnických osôb,²⁾
 - cirkvi a náboženské spoločnosti,³⁾
 - neziskové organizácie poskytujúce všeobecne prospešné služby,⁴⁾
 - nadácie,⁵⁾
 - neinvestičné fondy⁶⁾
 - ďalšie právnické osoby,⁷⁾

¹⁾ Zákon č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov v znení neskorších predpisov.

²⁾ § 20f až §20j zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov.

³⁾ Zákon č. 218/1949 Zb. o hospodárskom zabezpečení cirkví a náboženských spoločností štátom v znení neskorších predpisov.

⁴⁾ Zákon č. 213/1997 Z. z. o neziskových organizáciách poskytujúcich všeobecne prospešné služby v znení neskorších predpisov.

⁵⁾ Zákon č. 34/2002 Z. z. o nadáciách a o zmene Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov.

⁶⁾ Zákon č. 147/1997 Z. z. o neinvestičných fondoch a o doplnení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 207/1996 Z. z. v znení zákona č. 335/2007 Z. z.

⁷⁾ Napríklad § 7 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov v znení neskorších predpisov, § 5 zákona č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 455/2004 Z. z., zákon č. 619/2003 Z. z. o Slovenskom rozhlase v znení neskorších predpisov, zákon č. 16/2004 Z. z. o Slovenskej televízii v znení neskorších predpisov, § 17 zákona č. 581/2004 Z. z. o zdravotných poisťovniach, dohľade nad zdravotnou starostlivosťou a o zmene a doplnení niektorých zákonov, § 46 zákona č. 540/2007 Z. z. o audítoroch, audite a dohľade nad výkonom auditu a o zmene a doplnení zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov.

Všetky tieto typy podnikov sú spoločne ďalej označované jedným pojmom ako „nezisková organizácia“.

Keďže tieto spoločnosti nevytvárajú žiadne základné imanie, pristupuje sa v rámci posudzovania znakov podniku v ťažkostiach podľa pravidiel platných pre písm. b).

Podniky zahrňované pod písm. b) účtujú spravidla v systéme podvojného účtovníctva, pričom niektoré typy podnikov môžu za určitých okolností viesť účtovníctvo v systéme jednoduchého účtovníctva (fyzická osoba nezapísaná v obchodnom registri a nezisková organizácia) a niektoré typy podnikov si môžu uplatňovať tzv. paušálne výdavky alebo viesť daňovú evidenciu (v prípade fyzických osôb nezapísaných v obchodnom registri).

Obdobne ako pri podmienke podľa písm. a) vychádza ekonomická interpretácia a praktická aplikácia tejto podmienky zo skutočnosti, že hodnota vlastného imania v sebe zahŕňa aj prípadnú akumulovanú stratu hospodárenia podniku.

Z uvedeného je preto možné vyvodiť záver, že pokiaľ je hodnota vlastného imania záporná, akumulovaná strata presiahla hodnotu celého vlastného imania.

V prípade, ak je hodnota vlastného imania kladná a zároveň podnik dosiahol kladný hospodársky výsledok v referenčnom účtovnom období, nie je podmienka naplnená.

V prípade, ak je hodnota vlastného imania kladná, ale podnik dosiahol v referenčnom účtovnom období stratu, je potrebné posúdiť, či je strata tohto účtovného obdobia natoľko vysoká, že môže prekryť viac než jednu polovicu hodnoty vlastného imania pred započítaním straty príslušného referenčného účtovného obdobia.

Dochádza k vzájomnému porovnaniu modifikovanej hodnoty vlastného imania (hodnota vlastného imania pred započítaním straty účtovného obdobia) a hodnoty straty v referenčnom účtovnom období.

$$Ak, absolútna hodnota straty > \frac{1}{2} \text{ modifikovaného vlastného imania} \\ \rightarrow \text{ ide o podnik v ťažkostiach}$$

Uvedená podmienka sa posudzuje len za jedno účtovné referenčné obdobie (bežné účtovné obdobie).

Posúdenie podmienok podľa písm. e) kapitoly 5

1. Účtovný pomer dlhu podniku k vlastnému kapitálu sa určí vzorcom:

$$MZ = \frac{\text{celková záväzky podniku}}{\text{vlastné imanie}} > 7,5$$

kde:

MZ – miera zadĺženosti podniku. Ide tzv. pomerový ekonomický ukazovateľ podniku na posúdenie miery zadĺženosti podniku, ktorá sa počíta ako podiel celkových záväzkov podniku k hodnote vlastného imania podniku. Celkové záväzky podniku na tieto účely zahŕňajú všetky dlhodobé ako aj krátkodobé záväzky a to vrátane záväzkov z obchodného styku ako aj hodnotu bankových úverov a finančných výpomocí, ktoré podnik prijal.

Posudzuje sa, či je hodnota ukazovateľa väčšia než 7,5

pričom platí:

ak je hodnota vlastného imania menšia alebo rovná nule, predpokladá sa, že podmienka je naplnená, t.j. podnik spĺňa pre toto kritérium podmienku podniku v ťažkostiach v príslušnom referenčnom roku.

2. Pomer EBITDA podniku k úrokovému krytiu sa určí vzorcom:

$$UK_{EBITDA} = \frac{EBITDA}{NU} = \frac{\text{hosp.výsledok pred zdanením+nákladové úroky+odpisy a opravné položky}}{\text{nákladové úroky}} < 1,0$$

kde:

ÚK_{EBITDA} – úrokové krytie počítané z EBITDA. Ide tzv. pomerový ekonomický ukazovateľ podniku na posúdenie schopnosti podniku pokryť „efektom“ z podnikateľskej činnosti podniku (meraným na báze modifikovaného výsledku hospodárenia, tzv. EBITDA) nákladové úroky, ktoré musí podnik platiť za získanie (požičanie) cudzích zdrojov na financovanie vlastnej podnikateľskej činnosti.

NÚ – nákladový úrok, ide o úroky podniku za získanie (požičanie) cudzích zdrojov financovania podnikateľskej činnosti,

EBITDA - hospodársky výsledok podniku za účtovné obdobie pred zdanením navýšený o nákladové úroky, odpisy a opravné položky,

Posudzuje sa, či je hodnota ukazovateľa menšia než 1,0

pričom platí:

ak je hodnota nákladových úrokov nula, predpokladá sa, že podmienka nie je naplnená, t.j. podnik nespĺňa pre toto kritérium podmienku podniku v ťažkostiach v príslušnom referenčnom roku.

Vyhodnotenie podľa podmienok uvedených v písm. e) kapitoly 5

Aby bol podnik v ťažkostiach podľa písm. e), musí mať v oboch rokoch účtovný pomer dlhu k vlastnému kapitálu vyšší než 7,5 a v oboch rokoch pomer EBITDA k úrokovému krytiu nižší ako 1,0. Pri výpočte sa osobitne zohľadní skutočnosť, ak je hodnota vlastného imania menšia alebo rovná nule, resp. ak je hodnota nákladových úrokov nula.

Posúdenie podmienok podľa písm. c) a d) kapitoly 5

Podmienky podľa písm. c) a d) sa posudzujú na základe osobitných informácií, ktoré poskytuje žiadateľ.

7. ZDROJ INFORMÁCIÍ PRE POSÚDENIE PODNIKU V ŤAŽKOSTIACH

Zdroje informácií pre posúdenie podmienok podľa písm. a), b) a e) kapitoly 5

Základným zdrojom informácií pre posúdenie podmienok podniku v ťažkostiach v zmysle písm. a), b) a e) je najmä účtovná závierka podniku, daňová evidencia a doplňujúce informácie o podniku žiadateľa.

V prípade, ak podnik účtuje v systéme podvojného účtovníctva je zdrojom informácií:

- súvaha,
- výkaz ziskov a strát,

V prípade, ak podnik účtuje v systéme jednoduchého účtovníctva je zdrojom informácií:

- výkaz o majetku a záväzkoch,
- výkaz o príjmoch a výdavkoch,
- doplnená informácia o stave nákladových (platených) úrokov.

V prípade, ak podnik vedie daňovú evidenciu je zdrojom informácií daňová evidencia o:

- príjmov,
- daňových výdavkoch,
- hmotnom majetku a nehmotnom majetku zaradenom do obchodného majetku,
- zásobách a pohľadávkach,
- záväzkoch,
- doplnená informácia o stave nákladových (platených) úrokov.

Relevantné údaje z účtovnej závierky a účtovnej evidencie, ktoré sa berú do úvahy pri vyhodnocovaní podmienok podľa písm. a), b) a e) sú uvedené v tabuľke 1. Vzhľadom na to, že forma daňovej evidencie nie je určená, relevantné údaje v týchto prípadoch sú tie, ktoré svojim vecným obsahom zodpovedajú príslušným položkám uvedeným v tabuľke 1.

V prípade, ak niektoré účtovné závierky obsahujú delenie údajov podľa príslušnosti k zdaňovanej a nezdaňovanej činnosti na účely posúdenia znakov podniku v ťažkostiach sa použije súčet hodnôt za zdaňovanú a nezdaňovanú činnosť.

Zdroje informácií pre posúdenie podmienky podľa písm. c) kapitoly 5

Doplňujúcimi údajmi o podniku žiadateľa podľa písm. c) je najmä posúdenie, či sa podnik v dobe posudzovania podmienok podniku v ťažkostiach nenachádza v jednej z nasledujúcich situácií, ktorá znamená, že je podnikom v ťažkostiach.

Žiadateľ, ktorým je obec, mesto alebo vyšší územný celok zodpovedá v rámci písm. c) nasledovnú otázku:

Je územná jednotka v nútenej správe podľa § 19 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov?

Žiadateľ, ktorým je príspevková alebo rozpočtová organizácia obce, mesta alebo vyššieho územného celku zodpovedá v rámci písm. c) nasledovnú otázku:

Je zriaďovateľ v nútenej správe podľa § 19 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov?

V prípade štátnej príspevkovej organizácie, alebo štátnej rozpočtovej organizácie sa uvedenie „nerelevantné“.

Všetci ostatní žiadatelia zodpovedajú nasledovnú otázku:

Je na majetok, resp. na samotný podnik (v zmysle zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii):

- a) začaté konkurzné konanie,
- b) vyhlásený konkurz,
- c) zastavené konkurzné konanie pre nedostatok majetku,
- d) zrušený konkurz pre nedostatok majetku,

V prípade, ak sa podnik nachádza v niektorej z uvedených situácií, je vyhodnotený ako podnik v ťažkostiach.

Zdroje informácií pre posúdenie podmienky podľa písm. d) kapitoly 5

Doplňujúcimi údajmi o podniku žiadateľa podľa písm. d) je najmä posúdenie, či podnik v minulosti prijal pomoc na záchranu a či už uhradil úver alebo vypovedal záruku, alebo ak dostal pomoc na reštrukturalizáciu, či stále podlieha reštrukturalizačnému plánu.

V prípade, ak podnik prijal pomoc na záchranu alebo reštrukturalizáciu, pričom neuhradil úver, nevypovedal záruku, alebo stále podlieha reštrukturalizačnému plánu, jedná sa o podnik v ťažkostiach.

Spoločné ustanovenie pre prípady, ak podnik úspešne prešiel ozdravným režimom a už netrvajú dôvody uvedené v písm. c) a d) kapitoly 5.

Pokiaľ podnik k termínu posudzovania podniku v ťažkostiach:

- i. prešiel ozdravným režimom, v dôsledku ktorého už netrvá žiadna zo skutočností uvedených v písm. c) **a zároveň**
- ii. nie sú naplnené podmienky písm. d)

je žiadateľ spôsobilý, aby v zmysle písm. c) a písm. d) nebol vyhodnotený ako podnik v ťažkostiach.

Tabuľka 1 – Relevantné údaje z účtovnej závierky a účtovnej evidencie na výpočet hodnôt vstupujúcich do výpočtu podniku v ťažkostiach

Spôsob vedenia účtovníctva a typ podniku	podvojné účtovníctvo - podnikatelia	podvojné účtovníctvo – podnikatelia pre tzv. mikro účtovnú jednotku	jednoduché účtovníctvo – podnikatelia	podvojné účtovníctvo pre rozpočtové, príspevkové org. štátne fondy, obce a VÚC	podvojné účtovníctvo – neziskové organizácie	jednoduché účtovníctvo – neziskové organizácie	Daňová evidencia podľa §6 ods. 11
Vzor tlačív podľa opatrení MF SR	Opatrenie MF SR MF/18009/2014-74	Opatrenie_MF_18008_2014_74	Účtovná závierka UZFOv14_1	Opatrenie č. MF/21227/2014-31	Účtovná závierka UZNUJ	Účtovná závierka UZNO	Daňové priznanie FO, typ B,
celkové záväzky podniku	S_101	S_34	MaZ_20	S_126	S_074	MaZ_16	tabuľka 1a, stĺpec 2, riadok 5
vlastné imanie	S_80	S_25	MaZ_21	S_116	S_061	MaZ_17	tabuľka 1a, stĺpec 2, riadok 1 + 2 + 3 + 4 - 5
Základné imanie	S_81	S_26	-----	-----	-----	-----	-----
Hospodársky výsledok účt. obdobia (strata)	S_100*	S_33*	PaV_12*	S_125*	S_073*	PaV_26*	tabuľka 1, stĺpec 1, riadok 10+13 – tabuľka 1, stĺpec 2, riadok 10 + 13
Modifikované vlastné imanie	vlastné imanie + absolútna hodnota straty účt. obdobia	vlastné imanie + absolútna hodnota straty účt. obdobia	vlastné imanie + absolútna hodnota straty účt. obdobia	vlastné imanie + absolútna hodnota straty účt. obdobia	vlastné imanie + absolútna hodnota straty účt. obdobia	vlastné imanie + absolútna hodnota straty účt. obdobia	vlastné imanie + absolútna hodnota straty účt. obdobia
EBITDA	VZaS_56+VZaS_49+VZaS_21	VZaS_35+VZaS_31+VZaS_14	PaV_12 + NÚ	VZaS_135+VZaS_042+VZaS_030	VZaS_75+VZaS_19+VZaS_25	PaV_26 + NÚ	tabuľka 1, stĺpec 1, riadok 10+13 – tabuľka 1, stĺpec 2, riadok 10 + 13 + NÚ
NÚ	VZaS_49	VZaS_31	doplňujúci údaj	VZaS_042	VZaS_19	doplňujúci údaj	doplňujúci údaj

*zahŕňa sa do výpočtu jedine ak je výsledkom hospodárenia za účtovné obdobie strata

V prípade, ak niektoré účtovné závierky obsahujú delenie údajov podľa príslušnosti k zdaňovanej a nezdaňovanej činnosti na účely posúdenia znakov podniku v ťažkostiach sa použije súčet hodnôt za zdaňovanú a nezdaňovanú činnosť.

kde:

S – predstavuje výkaz účtovnej evidencie „Súvaha“

VZaS - predstavuje výkaz účtovnej evidencie „Výkaz ziskov a strát“

MaZ - predstavuje výkaz účtovnej evidencie „Výkaz o majetku a záväzkoch“,

PaV - predstavuje výkaz účtovnej evidencie „Výkaz o príjmoch a výdavkoch“,

Číslo za písmenom predstavuje príslušný riadok výkazu obsahujúci údaje na posúdenie

NÚ - nákladový (platený) úrok

Doplňujúci údaj – predstavuje údaj z účtovnej evidencie, ktorý sa nenachádza vo výkazoch účtovnej závierky

Uvedené parametre sa dosadzujú do vzorcov a vyhodnocujú podľa interpretácie uvedenej v kapitole 6.

Označenie zdroja údajov v tabuľke 1 zodpovedá aktuálne platnému značeniu riadkov účtovných závierok, ktoré sa používajú pre účtovné obdobie začaté od 1.1. 2015.

8. VÝNIMKY Z APLIKÁCIE NIEKTORÝCH ZNAKOV PODNIKU V ŤAŽKOSTIACH

Pri posudzovaní naplnenia podmienok podniku v ťažkostiach sa berie do úvahy aj informácia o veľkosti podniku a doby existencie MSP ku dňu posudzovania podmienok podniku v ťažkostiach.

Veľkostná kategória podniku

V prípade, ak sa žiadateľ klasifikoval ako MSP v zmysle definície uvedenej v prílohe I Nariadenia 651, potom sa na tento prípad neaplikujú podmienky podniku v ťažkostiach uvedených v písm. e) definície podniku v ťažkostiach.

Doba existencie MSP

V prípade, ak je žiadateľom MSP, ktorý existuje ku dňu posudzovania podmienok podniku v ťažkostiach kratšie ako 3 roky, na tento sa neaplikujú podmienky podniku v ťažkostiach uvedených v písm. a), resp. písm. b) definície podniku v ťažkostiach.

9. HODNOTENIE SKUPINY PODNIKOV

9.1. Skupina podnikov so spoločným zdrojom kontroly

V zmysle rozhodovacej praxe súdov je podnik definovaný ako samostatná hospodárska jednotka, ktorá má spoločný zdroj kontroly⁸.

Podnik so spoločným zdrojom kontroly predstavuje skupinu podnikov (členov skupiny) medzi ktorými existujú majetkové, finančné, právne, alebo iné vzťahy (väzby), ktoré umožňujú jednému zdroju dominantným spôsobom ovplyvňovať všetky podniky v takejto skupine.

Skupina podnikov so spoločným zdrojom kontroly sa sleduje prostredníctvom vzťahov medzi právnickými osobami ale aj prostredníctvom vzťahov fyzickej osoby, alebo skupiny fyzických osôb konajúcich spoločne (prepojenie podnikov cez fyzické osoby).

Pri určovaní skupiny so spoločným zdrojom kontroly nie je relevantné miesto výkonu činností, resp. sídlo podniku, t.j. do skupiny sa zaraďujú aj podniky mimo územia SR.

Keďže pre určenie skupiny podnikov je podstatný „spoločný zdroj kontroly“, nemali by sa sem zahŕňať také podniky, ktoré síce majú vzťah ku skupine (alebo naopak skupina má vzťah k podniku), avšak miera týchto vzťahov (napr. podiel na majetku alebo iné práva) neumožňuje skupine ovládať takýto podnik, alebo naopak.

V bežnej praxi ide predovšetkým o vzťah dcérskej a materskej spoločnosti, pričom materská spoločnosť ako člen skupiny môže mať sídlo napr. v Nemecku.

9.2. Hodnotenie znakov podniku v ťažkostiach na úrovni skupiny

Ak je podnik žiadateľa súčasťou väčšej podnikateľskej skupiny, ktorá má spoločný zdroj kontroly, aplikuje sa hodnotenie znakov podniku v ťažkostiach na všetkých členov tejto skupiny spoločne v zmysle pravidiel uvedených v predchádzajúcich kapitolách.

⁸ Viď často kladené otázky k Nariadeniu, otázka č. 5 zverejnené na:
http://ec.europa.eu/competition/state_aid/legislation/practical_guide_gber_en.pdf
pracovná verzia slovenského prekladu:
<http://www.statnapomoc.sk/wp-content/uploads/2015/12/FAQ-GBER-1-cast1.pdf>

Konsolidované údaje

Pri hodnotení znakov podniku v ťažkostiach na skupine so spoločným zdrojom kontroly sa vychádza zo spoločných finančných (ekonomických) údajov skupiny so spoločným zdrojom kontroly ako celku, t.j. hodnotenie znakov sa vykonáva na základe konsolidovaných účtovných údajov.

Konsolidované údaje pritom nemusia v tomto kontexte predstavovať len údaje, ktoré sa konsolidujú za skupinu podnikov v zmysle pravidiel smerníc/zákona o účtovníctve, ale aj konsolidáciu údajov za skupinu „širšiu“, keďže podstatný je spoločný zdroj kontroly, čo môže v praxi predstavovať skupinu presahujúcu podniky, ktoré sa v zmysle účtovných pravidiel konsolidujú v skupine.

Pokiaľ **je** skupina so spoločným zdrojom kontroly totožná so skupinou podnikov, ktorá sa v zmysle pravidiel smerníc/zákona o účtovníctve konsoliduje posúdia sa znaky podniku v ťažkostiach na úrovni skupiny na základe údajov konsolidovanej účtovnej závierky.

Pokiaľ **nie je** skupina so spoločným zdrojom kontroly totožná so skupinou podnikov, ktorá sa v zmysle pravidiel smerníc/zákona o účtovníctve konsoliduje, posúdia sa znaky podniku v ťažkostiach na úrovni skupiny na základe osobitnej tzv. ad hoc konsolidácie údajov konsolidovaných a/alebo individuálnych účtovných závierok členov skupiny so spoločným zdrojom kontroly.

Preukázanie

Posúdenie na úrovni skupiny podnikov so spoločným zdrojom kontroly je povinný vykonať žiadateľ.

Žiadateľ na účely posúdenia znakov podniku v ťažkostiach na úrovni skupiny podnikov so spoločným zdrojom kontroly, v zmysle uvedených pravidiel, poskytuje vyhlásenie, ktoré tvorí súčasť prílohy č. 1.

Absencia niektorých údajov pre ad hoc konsolidáciu:

Pokiaľ z objektívnych dôvodov nevie žiadateľ získať údaje pre vykonanie ad hoc konsolidácie (napr. z dôvodu, že niektorý z členov skupiny so spoločným zdrojom kontroly takéto údaje odmieta poskytnúť, alebo sú údaje nepoužiteľné – napr. z dôvodu odlišného spôsobu vedenia účtovníctva v tretích krajinách a pod.) žiadateľ posúdi znaky podniku v ťažkostiach na úrovni skupiny so spoločným zdrojom kontroly s určitou mierou neistoty. V tomto prípade je posúdenie znakov podniku v ťažkostiach vykonané v dobrej viere žiadateľa a vyhlásenie žiadateľa o skupine so spoločným zdrojom kontroly sa považuje za vyhlásenie v dobrej viere.

Žiadateľ nesmie vyhlásením uviesť poskytovateľa do omylu. Vyhlásenie, že skupina podnikov so spoločným zdrojom kontroly nie je v ťažkostiach môže žiadateľ poskytnúť aj v prípade chýbajúcich údajov niektorých členov skupiny avšak len v prípade, ak aj bez týchto údajov možno odôvodnene predpokladať, že skupina ako celok nie je v ťažkostiach.

10. ŠPECIFICKÉ PRÍPADY - DOSTUPNOSŤ ÚDAJOV

V prípade, ak nie je možné z účtovných výkazov získať údaje pre vyhodnotenie niektorej z podmienok podniku v ťažkostiach z dôvodu, že takýto údaj sa v účtovnej závierke v zmysle platných opatrení MF SR, resp. vzorov účtovných závierok nesleduje, tak sa predmetná podmienka vyhodnotí alternatívnym spôsobom, keďže skúmanie splnenia podmienok definície je v týchto prípadoch v praxi neaplikovateľné.

Alternatívny spôsob posúdenia bude vychádzať z vykazovaných údajov a ekonomickej interpretácie podmienok podniku v ťažkostiach tak, aby bol najviac relevantný vo vzťahu k dosiahnutiu účelu podmienok podniku v ťažkostiach pri rešpektovaní zásady opatrnosti.

11. ZJEDNODUŠENIA

V prípade, ak z ekonomickej interpretácie jednotlivých podmienok podniku v ťažkostiach vyplýva, že splnenie niektorej z podmienok podniku v ťažkostiach znamená prakticky aj splnenie inej podmienky podniku v ťažkostiach z dôvodu priamej vzájomnej závislosti týchto podmienok, je postačujúce vyhodnotenie len „prísnejšej“ podmienky podniku v ťažkostiach. V týchto prípadoch je možné upustiť od osobitného vyhodnocovania takej podmienky, ktorá je priamo závislá na vyhodnotení „prísnejšej“ podmienky.

Ak objektívne nie je možné, aby niektorá z podmienok podniku v ťažkostiach bola naplnená z dôvodu, že existuje legislatívne, alebo praktické obmedzenie, ktoré vylučuje aby mohlo dôjsť k naplneniu konkrétnej podmienky podniku v ťažkostiach, je možné od posúdenia takejto podmienky upustiť.

Praktické zjednodušenie:

Pre právne formy obec, mesto a VÚC nie je potrebné posudzovanie podmienok podľa písm. b) a e) a to z dôvodu, že na posúdenie podniku v ťažkostiach pre tieto právne formy je postačujúce zhodnotenie, či je/nie je takýto podnik v nútenej správe, keďže podmienky zavedenia nútenej správy sú prísnejšie než je spôsob výpočtu ukazovateľov podniku v ťažkostiach podľa údajov účtovnej závierky postupom zodpovedajúcemu písm. b) a e) definície podniku v ťažkostiach.

Pre právne formy obec, mesto, VÚC, príspevková organizácia, rozpočtová organizácia platí, že takéto subjekty v podmienkach SR nie sú spôsobilé na to, aby im bola poskytnutá pomoc na záchranu alebo reštrukturalizáciu. Preto je aj vyhodnotenie takejto podmienky v uvedených prípadoch právnej formy irelevantné.

Pre právne formy obec, mesto, VÚC, príspevková organizácia, rozpočtová organizácia sa takisto neposudzuje podmienka podniku v ťažkostiach na skupine podnikov, keďže sa v praxi neočakáva, že táto právna forma bude pôsobiť na voľnom trhu v kooperácii s ostatnými materskými, alebo dcérskymi spoločnosťami, ktoré majú spoločný zdroj kontroly a ktoré konajú na trhu vzájomne organizovane.

V prípade podnikov, ktoré uplatňujú paušálne výdavky je nerelevantné posudzovanie podmienok podľa písm. a), b) a e), keďže z vecnej podstaty týchto podmienok vyplýva, že sa na takýto typ podniku nevzťahujú alebo nemôže dôjsť k situácii, kedy by takýto podnik bol považovaný za podnik v ťažkostiach v zmysle týchto podmienok. Kľúčovým predpokladom pritom je, že takýto podnik nevedie evidenciu nákladov, ale jeho náklady sa určujú percentom z príjmov, t.j. takýto podnik nemôže dosiahnuť stratu. Takýto podnik tiež nevytvára základné imanie a nie je tiež možné určiť hodnotu „pasív“ takéhoto podniku, ktorá by sa dala klasifikovať ako základné imanie.

12. ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

Poskytovateľ je oprávnený v zmysle vyššie uvedených princípov vykonať hodnotenie podniku v ťažkostiach, pričom je oprávnený dožiadať od žiadateľa príslušnú účtovnú dokumentáciu nad rámec povinných príloh uvedených v príslušnej výzve na predkladanie žiadostí o NFP.

13. PRÍLOHY

PRÍLOHA Č. 1 – TEST PODNIKU V ŤAŽKOSTIACH (MS EXCEL)

PRÍLOHA Č. 2 – POKYNY K VYPLNENIU TESTU PODNIKU V ŤAŽKOSTIACH